

Szerkesztési iroda:

Kassa, lakatos-utca 5. sz. a.
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kü-
lendők.

Kéziratok vissza nem
adók.

(Csak bérmentes leveleket
fogadunk el.

Semmit sem közlünk, ha
nem tudjuk, kitől jön.

SZINÉSZETI KÖZLÖNY

A VIDÉKI SZINÉSZET ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.

Felölős szerkesztő: Báthory Románcsik Mihály.

Kiadóhivatal:
Kassa, főutca 57. sz. a.
hová az előfizetési díjak
küldendők.

Előfizetési feltételek:
helyben hához hordva, vagy
vidékre postán küldve:
Egész évre... 6 frt — kr.
Fél évre... 3 frt — kr.
Negyed évre... 1 frt 50 kr.
Két hóra... 1 frt — kr.

Előfizetések bármely nap-
tól elfogadtnak.
Hirdetések jutányos áron
felvételnek.

Előfizetési felhívás!

A

Szinészeti Közlöny

ez. hetilap II-ik évfolyamára.

Előfizetési ár:

Fél évre... 3 frt — kr.
Negyedévre... 1 frt 50 kr.
Február—márciusra 1 frt — kr.

Tisztelettel kérjük lapunk előfizetőit és párt-
fogóit, méltóztassanak lapunkat *minél szélesebb*
körben terjeszteni s új előfizetőket szerezni.

Egyszersmind figyelmeztetjük azon t. olvasó-
inkat, kiknek előfizetése január hó végével lejárt,
hogy azt *mielőbb megújítani sziveskedjenek*, nehogy
a lap elküldésében késedelem történjék. Továbbá
kérjük, a *hátralékok* szives beküldését, miután nek-
ünk is kötelezettségeink vannak.

A kiadóhivatal.

A központi iroda ügyében.

E lapok f. évi első számában egy terjedel-
mes cikkben fejtegette Kreesányi ur a központi iroda
hivatását. Nagyon helyesen kezdi, a midőn azon
módozatokat keresi, melyek által elhanyagolt hely-
zetünkön valamit lendíthetnének. Nagy horderejű
szellemi és anyagi hasznot lát a központi iroda
felállításában.

Ugy látszik azonban, hogy ő maga sinez
tisztában az iránt: mit kellene tenni s mely ut ve-
zetne legegyszerűbben ez intézmény életbeléptet-
éséhez? Azért szab oly széles hatáskört az iroda
igazgatójának. Ezzel akar végezteni minden, a vi-
déki szinészet körében felmerülhető ügyet. Az ta-
gadhatatlan, hogy Kreesányi ur gyakorlati tapaszt-
alásból érzi, hol a baj, de nem tudja a dolgot
üstökénel megragadni. Épen ezért elkerülhetetl-
en szükséges, hogy e nagyfontosságú kérdéshez,
pro et contra minél többen hozzá szóljanak.

Anyagi boldogulhatásunkat nem biztosíthatja
ugyan a szinkerületekre osztás, de nem is árthat
ügyünknek, oly annyira, mint azt némelyek akar-
ják feltüntetni. Bukások, szintársulatok felosz-
lása, azelőtt is fordultak elő, épp úgy mint most.

A nyugdíj intézmény pedig nem a jelen bizo-
sítására alapított, és ez nem tesz tönkre ben-
nünket, hanem a jövő nemzedék számára, mely
halálosan fogja áldani emlékünket, a miért biztosí-
tottuk a szinészet és szinészek jövőjét.

A központi iroda igen sok előnyt nyújthat
jelenben, ha egyszerű módozatokkal lesz föllítva,
de csak úgy, ha alkalmas egyént állítunk annak
élére. Ha ily egyént a közbizalom nem állíthat
oda, azon esetben ez intézmény nem előnyünkre,
de hátrányunkra és terhünkre fog válni.

A központi iroda igazgatójának hatásköre nem
lehet oly sokféle ágazó, mint azt Kreesányi ur
véli, de különösen nem lehet a közp. igazgató-
tanáestól teljesen független; legyen az iroda
a k. ig. tanács végrehajtója, mert különben
nincs értelme az ig. tanács fennállításának.

A magyar szinészet szaklapja lehet kettő,
vagy a hányat föl bírnak tartani. A központban
azonban csak *ahivatalos lapot* szükséges szerkesz-
teni. A hivatalos lap, már természeténél fogva sem
alkalmas az ügyek szigorú vitatására; e lap kizá-
rólag a központi iroda körébe tartozzék.

Szükséges azonban a hivatalos lapon kívül
egy másik szaklap is, melyet nincs miért a
fővárosban szerkeszteni, ha a budapesti szinészek
nem karolják föl anyagilag és szellemileg. A vi-
déki szinészet érdekeit vidéken megjelenő

lap is képviselheti, mint képviseli jelenleg a
„Szinészeti Közlöny“.

A vidéki szinügy-egyletekkel és szinbizottsá-
gokkal, nem a központi iroda igazgatójának kell
közvetlenül érintkezésbe tenni magát, hanem a
közp. igazgató-tanácsnak; ez tekintélyénél fogva
üdvös mozgalmat kelthet; ennek kivételét aztán eszkö-
zölhetné a közp. iroda útján is. Az iroda igazgató
szorosban a szinészet körébe vágó ügyeket, u. m.
vasut. — gőzhajózási társulatokhoz szóló folyamod-
ványok, szini-engedélyek megújításának kérelmezé-
sét s b. végezhetné s szükségkép kell végeznie.
Ezek tartoznak az ő hatáskörébe.

A szintársulatok működésének ellenőrzése, a
vitás kérdések elintézése a k. ig. tanács resortjába
tartozik, s küldetésbe is csak a k. k. tanács által
megbízott egyén mehetne. Szóval a k. iroda igaz-
gató, a kormányzó-tanács jobb keze volna, a ki
folyvást működnie, tervezeteket készítene és a k.
tanács jóváhagyása mellett végezne. azaz, a tanács
határozatainak végrehajtó közege volna.

Az iroda igazgató helyes, tapintatos megvá-
lasztása a legfőbb dolog, mert ez, az intéz-
mény biztos fennállására nézve ugyszólván éle-
térde.

A legutóbbi kongresszus alkalmával emleget-
tek magánkörben 4—5 egyént, de a ki arra, iga-
zán alkalmas volna és megállná helyét, olyat csak
kettőt tudtak megnevezni. Az egyik sz-mélye iránt
azonban, a vidéki szinészet körében, általános az
ellenszenv, tehát ez számításba nem jöhet; a másik
talán el sem vállalná, de ha igen, úgy a központi
iroda üdvös intézmény lesz, mert alkalmas egyén
fog állni az élén, a ki bír önálló gondolkozással,
kellő képzettséggel, gazdag tapasztalattal, művel-
séggel, tevékenységgel, ismeri a vidéki szinészet
minden baját, bír mindazon tulajdonokkal, hogy
felsőbb körben, tekintélyes egyénnel is érintkez-
hetik, és azonkívül a szegény szinészt is megérti;
nekünk pedig ilyen ember kell ez intézmény élére.

De most az a kérdés, miként és mikor állít-
suk fel ez intézményt? Nem kétlem, sőt hiszem,
hogy mindannyian, kik közlünk e sorokat olvas-
sák azt mondják, hogy a legközelebbi kongresszus
alkalmával.

Ha ez így van, akkor tehát szükséges ez
ügyet, minden oldalról, a legapróbb részletekig
megvitatni, hogy annak idején, előlegesen megvi-
tatott, jól kidolgozott tervvel állhassunk elő; szükse-
ges, mikép az iroda igazgató személyére nézve is
megállapodjunk, mert torkunkra forrhat e nagy
kötséggel felállítandó intézmény, ha elhamarkodva,
megmondolatlanul megszavazzuk költségeit, mielőtt
ezélszerű felállításának részleteit meghatároznánk
magunk között e lapok hasábjain.

Végül Dálnoky Kárpát tervezetét, mindentén
magamévá teszem, teljesen osztotva az ő néze-
tében.

Aradi Gerő.

Az operette, mint a magyar szin- ügy tényezője állami szempontból.

Az operetteről, az „Élet színfalai és a szin-
pad kuliszai“ című művem több lapján, s ebből
átvéve e lap egyik utóbbi számában sok keserű
igazságot mondtam el; nem kétlem, hogy t. pá-
lyatársaim közül, kik ama válfajban a közönség
elismeréseért oly fényes sikerrel versenyeznek or-
szágszerte: igen sokan komolyan megnehezítelék
rám a mondottakért. Az idő majd annak felfogá-
sát fogja igazolni, álláspontját helyeselni, ki az
idők következményeivel jobban leszámolt.

Ne ítéljenek el, a miért az álcázott igazságról
leszedtem a visszás körülmények által rá halmozott

himes fátyolt; s iparkodtam azt a maga tisztasá-
gában tüntetni fel. — A miket az operetteről mon-
tam, fenn tartom mindörökké, a mig t.
i. egy emberi rövid élet határain belül az „örök“
fogalma jelentőséggel bírhet; elítéltem, és elítél-
lem most is, de van annyi igazságérzetem, hogy
belsmerjem, miszerint mint létező: tényező is le-
het, s hogy a magyar szinügynek, állami szem-
pontból szolgálatot tehet.

Az utóbbi 10—15 év óta, kiváló súlyt fektet
minden vállalkozó az operetterre, mint oly válfajra,
mely az operával. — annak *elfajzása* levén, —
közeli rokonságban áll. Az operák iránt mindig
nagy előszeretettel tanúsított a közönség világlátott
vagyonos része; de a vállalkozóknak, a dalmi cul-
tusánál ezerféle nehézségekkel kelle megküzdni,
s minden küzdelem dacára is, anyagi haszon hely-
lyett, rendesen bukással végződött a vállalat. —
Énekes darab a népszinműveken kívül vajmi kevés
volt, mely a műsorokat elfoglalni, s állandóan meg-
tartani képes lett volna, legfőkébb Reimund klas-
sicismus felé hajló örökbeesű darabjai tudták ma-
gokat itt-ott fönttartani, például a „Tékozló“. A
népszinmű Hegedüs né halálával jó időig mostoha
gyermek lett, s csak Blaháné feltűnésevel rehabi-
litaltatt országosan a pesti nemzeti színház desz-
kájáról. Mi természetesebb tehát, hogy a közöny-
nyel és apathiával küzködő provinciális vállalko-
zók irigykedve tekintettek a budai népszínház nagy
zajtaspó, dús aratással kecsesgető vállalatára; nem-
különbön azon folytonosságnak örvendő jólétre, me-
lyet a kassai kitűnő szakférfi: Latabár Endre, az
adott körülmények ügyes kizsákmányolásával ma-
gának teremteni tudott.

Mi természetesebb, hogy az operette átlán-
táltatott s termékenyítő földre talált a vidéken:
legkivált pedig ott: „*hol hegy után, hegy nem kél*“.
A közönség legnagyobb része így kiáltott fel: *Itt
van ni! Ez kell nekem, ez való nekem, ezen jót
lehet kaczagni! Hadd szólják is hát!* Épülai kez-
tek a paloták, az új muzsa keletkezésének örömeire.

És a közönség? Mindenfélé békételen, mert
a fényes paloták nem mindegyike kaphat a cifra
keretnek megfelelő cifra föltelket, panaszodik,
mert rosszak a szinészek. . . .

Ezuttal csak arról akarok megemlékezni, hogy
ama *bizonytalan határidőig*, a meddig az operette
cultus mint szükséges rosz, *átmeneti korszakot*
alkotand egy jobb, tisztultabb és állandóságra ké-
pesített állapothoz: minő hivatást kellend betöl-
tenie az operettes szinészetnek Magyarországon.

Vessünk egy pillantást az ország legfényesebb
színházi palotájának tájékára. Tegyük egy kis sé-
tát a budapesti Józsefvárosban, abban az egykor
stock német, lerchenfeldi dialektust használt né-
met városban. Járjuk be az utcákat keresztül-
kasul, a keresepi uttól az állói utig, s emlékezzünk
vissza, mi volt e városrész ezelőtt 6—8 évvel, és
vizsgáljuk meg, hogy mi ma?

Az egykori „Schuzter pne“, ki akkoriban
Fiakker Mili „Obst her geht zu mie“ nótákat éne-
kelt az utcán: ma már nem „kszel“, hanem
czipész segéd, ki vasárnap delutánonként nem me-
gyen a „Stadtweidiba“, hanem a városligetbe; s
ha egy kis jó kedvre kerekedik, nem dudorászsa
a „Mein Liebchen is a fesches Tierntl“-féle nótákat,
hanem rágyújt valamely *valogatott népdalra*; a
mostani „*czipész tanoncz*“ pedig naphosszat, a
„Kornevillei harangokat“ bugja. — Miért van ez
így? Mert mindkettő a népszínházba járnak *ma-
gyarul* tanulni; s a kik pár év előtt ugy beszéltek,
hogy a műveltebb német ember maga sem értette,
azok ma tisztán, érthetően beszélnek magyarul.

A népszínház *állami szempontból képviseli a
szinügyet*, kulturmissiót teljesít, mert *magyarosi-
tja Magyarországot fővárosát.*

Van ily magyarosításra szükség „Erdélyország” fővárosában? Van ilyenü magyarosítás hasonló tényezőire szükség a központból a vidék számára? — Nines. Kolozsvár hála az égnek, utolsó ideig magyar város, magyaros szellemmel, gondolkozásmóddal.

Teljesítsen ily culturmisiót a magyarosításra nagyon rászorult magyar vidékeken az operettező magyar színészt. Hódítsa a magyar szellem fensőségének hatalmával a nemzetnek barátokat s a titkon agyarkodó ellenséges indulatu nemzetiségeket nyerve meg nekünk a szeretet varázshatalmu fegyvereivel.

„A közönség békételen, mert rosszak a színészek”. Mondam imént. — Igaz; békételen, panaszkodik, s első helyen Kolozsvár ellen emel panaszt.

„Az operette legkiválóbb tagjait elharácsolja Kolozsvár a vidéktől; s a tagok bizalommal tekintenek Kolozsvár felé, mert az állam segélyezvén, többlet képes fizetni, s így a vidékek csak az jut: a ki Kolozsvárnak nem kell; holt Kolozsvárnak a segély elfogadásához nines semmi jogcíme, s a kormány sem tudná megmondani miért segíeyzi inkább Kolozsvárt, mint Aradot.”

Igy hangzik a panasz; sajnos, hogy nem igen lehet méntség felhozni ellene.

A mit lehetne, mindössze abból áll, hogy Kolozsvár előleget ad többlet, nagyobb, de fizetést nem. Mert p. o. Arad 1878-ban azon énekesnőjének, ki Kolozsvárról ment oda: Aradon nagyobb fizetést adott, mint volt Kolozsváron; idei két első énekesnője és énekeise pedig — ha jól értesítettem: — havonként 990 forinttal díjaztatnak.

E vád azonban meg fog szünni, ha a kolozsvári színház, a vidéki magyar színház rendezését az operettének műsoráról való eltörlése által megkezdi. (Már megkezdte! Szerk.)

Akkor részeseülhetnek majd a gazdag városok világlátott módos emberei jobb színi erőkhöz, mert Kolozsvárt a kiválóbb elfoglalván az első rangu posztiókat, fokozatos beosztás szerint a többinek is jutni fog a jóvaljobb erőkből; s pár év múlva a kolozsvári színház, ha a meglévő — s az újajépítés munkálataihoz epen elegendő — segélyhez még igényelne valamit: lesz alap, a mire helyezkedve kérelmének súlyt adhat.

Elmondhatja: Ime a magyar színművészet és irodalom művelését, fejlesztését tüztem magam elé. Kutatom az igazságot, javítom az erkölcsöket, nemestem az izlést, fogékonyra teszem híveimet minden iránt, mi szép, jó, magas. Mi Isten, haza és emberiség előtt kedves; táplálom a haza- és szabadságszeretet szent tüzét; a vallás iránti kegyeletet, szóval iskoláira vagyok mindannak, mi nélkül izmos, életerős és egészséges társadalom nines. Itt van eddigi munkám eredménye; segélj, mert adományod nekem hajt dus kamatot.

Viszont az aradi is elmondhatja. Én a ma-

gyar szellemet fejlesztem társadalmi uton Temes, Torontál és Krassó idegen ajku de magyar megyékben, melynek ezimerei koszorut képeznek a korona alatt nyugvó ország ezimere körül.

Segélj, ha segíthetsz; mert az állam érdekeit szolgálom.

S ha az ég, e mulat s jövőt oly régen megbűnhődött szegény nemzetre akkorig kegyelmesen benn fog tekinteni; ha nem lesz e hon akkor is szegény és árva: a segély nem fog elmaradni.

Vagy ha úgy rendelték a fölöttünk trónoló égi hatalmak, hogy ember tovább is küzdj és bizva bízzál; ha nem lesz miől kegyadományt nyujtani a szegény elárult magyar muzsának; a jobb idők bevárására utalt kérelmező önmegadással, fejcsóválás nélkül fog távozni, mert nem mondhatja azt: **A nemzet filéireiből az duslakodik, ki sáfárkodásról nem tud beszámolni.**

Mátrai Béla.

Magyar színészet Győrött 1840-ben.

— Egy veterán színész naplójából. —

Már két hónap óta folyton üldözött bennünket a kegyetlen sors; majd mindennap deficitre játszott a társulat; Csornán már alig volt betevő talatunk. S mikor legnagyobb volt szegénységünk s legkétségbeesettebb helyzetünk, Feketének, az igazgatóknak, akkor támadt a legvakmerőbb gondolat, — ez különben neki szokása volt, — hogy t. i. bevigye társulatát Győrbe, hol már azelőtt a legjobb német társaságok megfordultak s Bécsből is sok nevezetes vendég fölépelt; magyar társaságok pedig a legjobbak is, bukással és szégyenletes kudarczakkal valának kénytelenek elhagyni Győrt. Hát mi, — gondoltuk magunkban, mit fogunk mi tenni Győrött, gyengén szervezett társulatunkkal?!

1840. október havában szerencsésen beérkezünk Győr város falai közé, szerencsésen, de pénz nélkül. Az összes társulatnak nem volt öt garasa; Szuper az utolsó nyolcz garasát Csornán odaadta Deési édes anyjának menaszéba, ki aztán főzött is a nöten „legényesség”-nek egy nagy tál babot, melynek elköltése után Győrig nem is gondoltunk az evésre.

Fekete igazgató, egész társaságát az újvárosi „Nádor” vendéglőbe szállította, hol aztán ettünk, itunk — kontóra, a mig szállásra juthattunk; zálogba hagyván bagázsainkat a jölekl vendéglőnél. Este színházba mentünk, nagy német társulat adott ott operát, fényes kiállítással. Elképzeltük ehhez a mi szegénységünket, kiknek még csak becsületes viselő ruhánk sem volt s a színházba is csak kegyelem után jutottunk be. A német színészek úgy néztek végig rajtunk, mintha azt akarták volna mondani: „Hát ezek a nyomorultak akarnak minket helyettesíteni a győri színpadon?!”

Pár nap múlva a német színészek téli állomásukra távoztak s mi a legközelebbi szombatn megkezdtek előadásaink sorozatát, „Sálusi Coronával”. Tiszta jövedelmünk éppen egy garas volt. Hogy ment végbe az előadás? — arról jobb nem is szólni. Deési, mint Quidó, eleget kiabált nem is szólni. Deési, mint Quidó, eleget kiabált ugyan, mert tudvalevőleg, ekkor meg kelendő portéka volt a színpadhasogatás. Feketéné is elég ügyesen mozgott, de a kiállítás nyomoruságos volt. Ríngy-rongyba öltöztek a marquis-k és grófok. Hát még a kiseret? Ez mindössze egy czédulahordóból állt, mivel az egész társulat 10 lelket számlált. Ha mindnyájunknak jelenése volt, összebujtuk egy csoportba, mint a birkák, megszokván ezt a falusi színpadokon. En a remete szerepét játsztam; képzelen, milyen furesán nézhettem ki, még most is nevetek rajta, ha visszagondolok e czifra nyomoruságra. Öltözetem egy kifordított rongyos köpönyegből állott; maszkirozásom pedig egy birkabőr szakálból és szürke parókából. Ilyen volt első fellépésünk a győri színpadon, a fényes ruhatarral bíró német társaság után. Haem aztán irtak is rólunk olyan bírálatot, melyet soha sem felejték el. Azt irták, hogy: az ilyen kasza-kapakerülőknak legkisebb büntetése volna, egy heti börtön.

Es mégis, később e szintársulat alapi-otta meg a győri színpadon a magyar színészetet, teremve neki tekintélyt és hitelt. E szintársulatról mondták egy hét múlva azt, hogy még ilyen jó társulat nem volt Győrött.

A következő vasárnapi és keddi előadásunkra kiosztogattunk vagy 80 szabadjegyet a fiatalság között, elővettünk egy pár jó vigjátékot, a minek jobban meg tudtunk felelni; lett is aztán taps és kihívás quantum satis. S midőn e fölötti örömlünkben, a keddi előadás után egy kis koresmában mulatánk, ugy éjjel felé benyitja egy köpenybe burkolt egyén az ajtót ezen szavakkal: „Kell-e színész? Mindnyájan oda szegezzük tekintetünket s unisono felkiáltunk: „Lendvay!”

Igen, Lendvay jött hozzánk egész váratlanul, meghasonolván Egressyvel Pesten, ott hagyta a nemzeti színházat s eljött vidékre vendégszerepelni. Legelőször minket látogatott meg Győrött, hol még soha sem működött; rendkívül kedves vendége lett mind a közönségnek, mind nekünk. Nyolcz forint fellépti díjért játszott velünk tovább három hétnél, ez idő alatt H-vesi társasága keresztül utazván Győrött, annak jobb tagjai is hozzánk csatlakoztak.

Lendvay rendezése alatt, dús jövedelmek mellett, annyira gyarapodott társulatunk művészi ereje, hogy a közönség méltányolva törekvésünket, jövőnk biztosításáról gondoskodott, belátván azt, miszerint az eddig itt működő magyar társulat közt a miénk leginkább méltó a pártolásra. E végből egy részvénytársulat alakult, mely elhatározta részvények által biztosítani társulatunkat a jövő bójti

TÁRCZA.

Az özvegy asszony leánya.

Elbeszélés.

Irta: Báthory R. Mihály.

(Folytatás).

III.

A kérelhetlen anya.

Horváth Mariska, gyönyörű 17 éves leánya volt. Mint egyetlen gyermek, anyjának legfőbb büszkeségét képezte.

Bajos arca, göndör fűrtös ébenlajta, piczi kaesői, deli termete, kellemős társalgása, örökké feledhetlenek maradtak azok előtt, kik őt ismerték vagy vele egyszer társalgásba bocsátkoztak. Mindenki szerette, tisztelte és becsülte. És épp azért nem hagyták őt érintetlenül a rágalmozó nyelvek.

Nem esoda, ha Somhegyi oly végtelenül és igazán szerette, mint emberi szív csak szerethet.

A hál óta, mintha csak kieseréltek volna Somhegyit, egészen megváltozott. Bezeg nem tett most, mint azelőtt, látogatásokat bizonyos házaknál, hanem minden üres idejét honn töltötte, mely ábrándokba merülve... Némelykor oly különös nyugtalanság, izgatottság vett rajta erőt; bármint igrkezett lelke nyugalmát vi-szanyerheini, minden törekvése hajótörést szenvedett. Ha könyvet vett kezébe, lázas gondolataitól szabadulandó, nem volt képes egy sort is olvasni, szeméi a rideg betűkre tapadtak, gondolatai pedig messze-messze az ábrándok világában tevedeztek. Bármihé kezdett, szüntelen előtte lebegett az az ártatlan gyermekarc, azok a jószágot sugárzó ragyogó szemek, melyek lelkét annyira elbűvölk.

Majd feltűnt képzeletében özvegy Horváthné, iránta való ellenséges indulata; s e tudat égető kint és pokoli gyötrelmet okozott neki. Az a mély, kínos sohaj, mely ily pillanatban kebléből kitört,

bizonyítá, mennyire fájlalja, hogy nem sikerült megnyernie kedves anyjának kegyét; pedig csak ez által vélte elvárhatónak, szépálmai megvalósulása elé gördülő akadályokat.

A táncmulatságban történt esemény után, nem bántokodott látogatást tenni Mariskáknál, pedig égett a vágytól, vele találkozhatni.

Minden szabad idejét imádoztja ablaka alatt töltö: órák hosszág elsaltogatott házuk előtt, lesve ama üdvözöz pillanatot, melyben véletlenül megláthatja. De fájdalom, forró óhajta nem teljesülhetvén; gondoskodott arról az öreg asszony, ki a leánya keblében fejlődő szerelmet elfojtandó, megtiltá Mariskának még az ablakhoz való ülést is.

Bizony szegény Mariska sokat szenvedett anyjától.

Nem volt szabad a házból kimennie, se színházba, se nyilvános mulatságba, de még barátói látogatására sem. Othon kellett ülnie a négy fal között, a világtól teljesen elzárkózottan, mint egy zárdabeli szűznek, nehogy valami utonmódon találkozhassanak egymással. Tüntát, tollat, papirt, mindent elzárk előle Horvátné, nehogy levelet írhasson az ifjúnk. Azonkívül éber figyelemmel kísérte leánya minden mozdulását.

Mariska e kényszerhelyzetet nem tűrhete soká; átlátva állapotának tarthatlanságát, könnytlen kívánván helyzetének súlyán, egy napon feltárta anyja előtt határozott szándékát.

— Jól van anyám, — szóla Mariska egy izben, midőn a heves szóváltás közöttük már tetőpontra hágott — ha semmi sem képes eltántorítani kimondott szavadtól, sem kérés, sem köny, ugy nem halgatok többé rád, magam fogok határozni jövőm felett, mert vagy ahhoz megyek nőül, kit szeretek, vagy a sir ölében keresek szabadulást, szemrehányásaid és kegyetlen bánásmódot elöl.

— Azt teszed, mit én akarok, vagy nem ismerlek leányomnak többé. Tessék választani. Ugyan mit gondolsz, Boronkay Pált, ezt a jó parthiet, ki gazdag, nagy vagyonnal bír, isten ellen való vétek

volna, ily könnyelműen elszalasztani. Derék, művelt fiatal ember, éppen hozzá illő fölegény. Gondold meg, mielő nagyszerű jövőnek nézesz elébe!

— Anyám, ne kényszeríts másod nőül menem, — zokogá Mariska — mert én csak Somhegyit szeretem egyedül s nines többé erőm legyőzni szenvedélyemet; érzem, nélküle élni nem tudok, de nem is kívánok. Őt nekem rendelte az isten. Egy szavadtól függ jövő boldogságom, mondd ki kérék e szót!

— Színészhez, soha! Boldogult atyád megfordulna sírjában, ha egy könnyelmű csavargóhoz adnálak. Mily különbség ő és egy földbirtokos fia! Egy istentől elrugaskodott haszontalan fizkő és egy kifogástalan jellemű gazdag urfi! Vándorolni egyik városból a másikba, kunyorálni a közönség kegyét, kurta szoknyáján kiállani a színpadra jól kifejtve, s ott áruátani magad, illik ez hozzád, szennynélküli nevünkhöz? nem, ez nem fér össze atyád társadalmi állásával, becsületünkkel. Mit mondanának ismerőseim, mit mondna a világ, hogy Horváth János, a becsületes hivatalnok leánya színésznővé lett. Nem, és ezerszer nem; inkább légy a sir menyasszonya, de rem és családokra nem hozdassz szegyént.

— Hiába rajzold sötét színekben a jövőt anyám, mely Somhegyi oldalánál várna reám, lelkebben másként van az kiszínezve és én csak ennek a képeknek hiszek, mert meg vagyok győződve Somhegyi lángoló szerelméről. És most kimondom nyiltan; hogy ha kell, kész vagyok érte nyomorral, nélkülözéssel szembeszállni, csakhogy őt magaménak mondhasam.

— Szerelemből nem lehet megélni, Ha nines mit aprítani a tejbe, lángoló szerelmedtől éhen is elveszhetesz. Ne adj hitelt a mézes-mázos szavaknak, miket a mai fiatalság csabító eszközzel szokott használni, nem jönnek ezek szívből. Elcsábítják a szegény leányt s később mint megunt portékát eldobják maguktól.

(Folyt. köv.)

időszakról kezdve; a részvénytársulat később is több éig fenállott, biztosítván Győrött néhány hónapig a magyar színészet existenciáját, mely által nagy befolyás gyakoroltatott a város magyar-odisára nézve.

Később Megyeri is eljött hozzánk Pestről vendégszerepekre, de ő már korántsem tudta azon lelke-edést előidézni, mit Lendvay. El is hagyta azán Győr, s Megyeri átmentünk Komáromba, hol három heti időzésünk után Szombathelyre utaztunk. Itt töltöttük azt az időt, míg bójtre meghívás folytán vissza kellett mennünk Győrre, itt huzunk ki aztán az a telet, mely oly viszontagságon kezdődött. A részvényes társulat megmutatta már ez évben, hogy ő tudja és akarja is pártolni a színészetet, ha az érdemes rá. Egyszermind követ akaráván szerezni még ez évben a részvényes tagoknak, hogy jövőre biztos helye legyen a magyar színészetnek Győrött.

Vendégeink voltak ez idő alatt a pesti nemzeti színházról: Lendvayné, Egressy Gábor, Szentpétery, Laborfalvy Róza (Jókainé), Deriné és Egressy Béni. Társulatnak kiválóbb tagjai közül megemlítendő: Fekete Antonia, később Szuperné, Egedi, első szerelmes, Ferenczi, Szuper Károly most színgazgató, és Fitos tánczmester. Fekete Gábor jó színész de nem igazgatónak való ember volt. Hanem a szerencse nagyban kedvezett neki, azt meg kell adni, ritka igazgatónak volt ez időtáji olyan szerencséje. Ő volt Magyarországon a legnevezetesebb igazgató, három megye által pártolva és biztosítva, a merre csak ment a megyében, mindenütt nagy berlettel fogadták.

Levelezés.

Arad, 1880. jan. 24.

Tisztelt szerkesztő ur!

Az aradi színiügy-gyámolóító egylet még a m. évi december hóban meghívta Blahánct vendégszereplésre. A kedves művész azonban ígéretét csak most jan. 16-án válthatta be. Az igazgatóság három előadásra volt szerencsés megnyerő, azonban négy lett belőle. A közönség azon örvendetes hír hallatára, hogy a „nemzet esalagánya“ hozzánk jő, rögtön ostrom alá vette a színházi pénztárt. Boldognak tartotta magát az, ki, — ha más helyre nem is, — de legalább egy karzati zárt-székre előjegyezthette magát.

Blaháné első felléptél a „Piros bugyellárís“ adatott. A színház a legválogatottabb közönség tölté meg. Még a karzati ülő- és álló helyeket is mind előkelő közönség foglalta el. Azt talán mondani is felesleges, hogy koszoruk és bouquetok zápora, hársány éljenz és óriási tapsvihár fogadák, a midőn a színpadra lépett, s e kitüntetés a darab folyamán számtalanszor ismétlődött.

Másodszor a „Kornevilli harangok“-ban, harmadszor a „Vöröshaju“-ban lépett fel. Negyedik és búcsú vendégjátéka „Bocaccio“ volt. E búcsú fellépés, fenyés tüntetésre szolgált alkalmul a művészet s az országosan kedvelt művész iránti elragadtatásban uszó közönségnek. A színház ez esetben is, mint a megelőző három vendéglőadáson zsufova volt, s midőn Blaháné mint Bocaccio, díszes jelmezben megjelent, szünni nem akaró tapsvihár fogadták és a nézőtérrel 2 nagy babér, s virágkoszorú és 40 virágcsokor repült lábaihoz. A koszorukon drága szalagok díszlettek. Ugyanekkor a zsinórpadról virágcsokor hullott a kellemesen meglepett művésznőre, kit felvonások után sokszor kihívtak. Ily nagymérvű kitüntetésre, melyben Arad város közönségének minden osztálya, kivétel nélkül részt vett, nem emlékezünk. Az aradi színiügy-egylet oly koszorút nyújtott ált, melyen tíz méter hosszú szalag volt, s mely 200 frtba került. De meg is teheték ezt, mivel Blaháné négy fellépte 2500 frt hasznót hajított az aradi színháznak. Mint halljuk, február hóban ismét lesz szerencsénk a művésznő játékát négy előadásban élvezhetni.

F. hó 14 én volt Langer Viktor karnagy jutalomjátéka; Shakespeare „Szentivánéji álma“ került színre. A középszámu közönség jutalmaztatott jezekig tartó tpsal fogadta s a Mendelsson-féle szép zene gondos előadása közben is többször megjelenezék.

De levelem már nagyon is hosszra terjed s talán már el is léstem tudósítással. (El bizony, mult számunkra későn érkezett. Szerk.) A viszontlátásig! R. I.

Fővárosi hírek.

— **A népszínműi pályázatra** beadott népszínművek közül előadásra a pályanyertes művön kívül még a „Borzáné Maresája“, „Eva asszony“, „Toborzás“ (ezt Tarczalé budai lakos írta), „Szép asszony bolondja“, „Becsület szegénye“ és „Svirlák“ című népszínművek fognak előadni.

— **Csikó Gergely**, „A proletárok“ című legújabb 4 felvonásos színműve a nemzeti színház-

ban oly óriási sikert aratott, milyennel csak ritkán találkozni a színházak évkönyvében. A rendkívüli routinnal irt darab jelenetei egymásután, fokról-fokra emelték a közönség elragadtatását, s nyílt jelenetekben és a csattanó végű felvonások után számtalanszor zugott föl a tapsvihár, egyaránt szólva a kitűnő előadásnak, mint a magyar színpadon eddig páratlanul álló darabnak és szerzőjének. Az első előadás zsufozt ház előtt ment végbe. — A „Kisfaludi-társaság“ szerdai ülésén a jeles színmű-író „Kükünyi“ című befejezetlen vígjátékának első felvonását olvasta föl nagy tetszős között.

— **„A szomszéd kakasa“** című népszínműhöz, Herczenberger, a népszínház első hegedűse szerzi a zenét. Ez lesz első nagyobb műve e fiatal tehetséges zeneszerzőnek. A darab február közepe táján fog először színi kerülni a népszínházban.

— **A népszínmű pályadarabok** szerzői tömegesen jelentkeznek a népszínház igazgatójánál a pályaművek visszavételére. E végből indítatva érzi magát az igazgatóságkijelenti, hogy a pályaművek vissza nem adának.

— **Soldos Sándor cibil biztos.** Soldos Sándor, Blaháné volt férje, Renz cirkusának nagyérdekelt-séget keltő vendégművésze — pályát választott. Beállott a rendőrséghez cibil-biztosnak.

Vidéki hírek.

— **A népszínműi pályázat.** Mult számunkban hosszasan emlékeztünk meg a népszínműi pályázat eredményéről, megemlítvén egyszerűen azt is, hogy a vidéki színész tagjai közt igen sok a tehetséges egyén, kik hivatják népszínműirodal-munk ápolására s annak felvirágzását előmozdi-tani. Sajnos azonban, hogy alkalom hiányában, a nyomor közepette, a legnagyobb tehetségek kallód-nak el. Az ideai pályázaton szép számmal voltak képviselve a vidéki színészek, s nem is éppen rossz sikerrel. — Ujabbán ismét négy színész tünt föl kiknek művei a bírálók figyelmét felkeltették. Az első a „Becsület szegénye“, mely a kitüntettek sorában negyedik helyen áll s melyet Makróczy János, az aradi színház karnoka irt. Ez az első műve, második a lapunkban hirdettet: „Luther Márton.“ — „A becsület szegénye“, határozottan előadásra ajánlatot s még a tavasz elején színi is kerül a népszínházban. Egyelőre csak annyit árulunk el a műből, hogy egy népszokas, a hus-veti öntözés van benne megörökítve igen hatáso-san. A darabban előforduló népdalokhoz a zenét Langer Viktor (Tisza Aladár) az aradi színház karnagya írja. Öszinten kívánjuk a fiatal szerzőnek, hogy ez első sikeres fellépte, szolgáljon buzdítá-sal a további komoly törekvésre. — A szintén elismerésben részesült „Hajnál Terkát“-val, Ved-res Gyula színész pályázott Pécsről. E műre a bírálók azt írták, hogy: gyakorlott kezű szerzőre vall, de a kidolgozás vidéki színpadhoz mért. Ved-res tehát ragaszkodik a bírálók véleményéhez s a vidéknek szánja. A zenét a pécsi zenekar primása. Dankó Gyula írja hozzá, kiknek már igen sok szép és eredeti népdal-szerzeménye van. A „Névtelen“ cz. népszínművet szintén egy színész küldte be: Bártfai Antal, Szabadkáról. „Szép asszony bolondja“-t, hir szerint, egy kolozsvári karnalok irta.

— **Szabadkán** január 24-én egy szép ünne-pély folyt le. A gymnasiumi ifjuság, érdemes igaz-gatójuk, veterán költők s drámaírók: Jámor Pál (Hiador) névünnepezték és alkalommal a színházban, az ünnepezt író „Törvénytelen vér“ gyönyörű irtályu, magvas jambusokban irt műve adatott elő zsufozt ház előtt. Felvezés közben a közönség zajos tpsal szerzőt a színpadra híván a gymnasium ifjuság nevében egy babérkoszorút nyuj-tott át, melyen a következő felirat díszelgett: „Hiadornak, hála és tisztelet jelölül. A szabadkai i u-ság. 1880. január 24-én.“ — Jámor Pál előzé-kenyülve köszönte meg a megtiszteltetést, mely e napon másodszor érte ilykép; t. i. az „Önképző kör“ diszgyűlése arany tálal s ezüst gyertyaírtó-val tisztelte meg. Az előadás folyamán a szerzőt és szereplőket számtalanszor kihívták. A főbb sze-repek Corvin: Temesvári, Frangepán: Dálnoky G. Gyula, Szapolyay: Bártfai, Beatrix: Pifkó Karolin, Mária: Nagyné, Királyné: Orsainé által adták. — Szerző előadás után, a következő levelet intézte az igazgatósághoz: „Kedves igazgató ur! Kérem közölje jelen soraimat művész társaimal. Fogadják leg-mélyebb köszönetem Corvin tolmácsai. Többet ad-tak mint reméltem. Ihlet és tűz volt szavaikban, mi annál nagyobb érdem, mert alig volt idejők ké-szülni. Sem én, sem az ifjuság el nem feledi e szép előadást, mely legszebb jutalma szerzőnek. Ilyenre csak magyar színész képes. Azon remény-ben, hogy nemsokára személyesen is megköszönhet-m fáradtságukat, baráti kézsorítással vagyok tisz-telőjük Hiador.

— **Miskolczon** Hunyadi Margit négyszer lé-pett fel egymásután a legmostohább anyagi ered-

ményvel. Gauthier Margitban a gyér közönség nyílt jelenetben is többször megtapsolta szép játé-kát Duval kis, de hálás szerepet Miklósy játszta. A „Borsod“ megragadva ez alkalmat, azon nézeté-nek ad kifejezést, hogy Miklósy ur helyesen és a maga érdekében előnyösen cselekednék, ha többször sőt gyakran játszanék; hiszen szívesen látja őt a közö-rég, azt már tapasztalhatta és ezt a körü-mény, kár fel nem használnia. — S o l y m o s y Elek, a népszínház tagja a mult héten kétszer lé-pett fel két régi darabban, kis közönség előtt.

— **Pécsett** Bérey Ödön jutalomjátéka (Bör-egér operette.) teltházat eredményezett. Mind Bérey, mind Roth Etelka, ki a magyar dalokat izléssel éne-kelte, sok tapsot kaptak. Ez este jutalmazott neje, Béreyné urhölgy is közreműködött.

— **Székesfehérvárott** „Fiam nagyon ostoba“ vígjáték közelébb nagy tetszőslel adatott. — Mult vasárnap került először színi „Egy alföldi család Bécsben“ énekes vígjáték, írta Costa Károly. A „Magyar huszárkaplár“ szerzőjének ezen ujabb szí-nműve korán sem oly jó, mint az előbbie; még a „Tartalékos“-nál is gyengébb, de azért eléggé mul-tatató. — Priellené KönczölLuiza, Angier Emil 5 felvonásos színművét „A szegény arsz-lán nőt“-t választá jutalmául.

— **Jellemző.** Egy vidéki lapban olvassuk a következőket: Figyelmesteljük a földszint hátsó részén, valamint a karzaton levő „ingyen jegyese-keket“, hogy tapsaikkal ne zavarják minduntalan a színi előadás folyamát.

— **A nagyváradi színikör-építési ügyre** vonatkozólag az ottani színiügyi bizottság a napok-ban értekezletet tartott, melyen elfogadták Mánd-oky színgazgató propositióját, mely szerint rész-vényekre, alkalmas helyen, egy új színikör épít-tesseék. A részvényesek, kik legnagyobb részben Nagyvárad polgárai lesznek, 10 évre kérendik a várostól annak megengedését, hogy ezen idő alatt bizonyos meghatározandó napibér mellett, a város által engedélyt nyert színtársulat kizárólagosan csak a részvényes színikörben tarthassa előadásait.

— **Debreczenben** az első színházi álarészből ma este lesz. — Csobánézyt már felszólította Mándoky, hogy művét engedje át a társulat szá-mára t. i. ha már a népszínháznál előadatott. — Mándoky jutalomjátéka, („Márványhölgyek“) eddig anyagilag legfényesebb jutalomjáték volt. A tiszta jövedelem felében meghaladta a 200 frtot.

— **Lélekzró jelenet a nyitrai színpadon.** Közelébb a „Pletykapad“ című népszínművet ad-ták elő; a második felvonás végén, midőn a sze-relmében esalódott Pista Julcsa férjével öszezörren s Julcsa férje ebbeli dühében a sértőre éles kést rántva, azzal azt megtámadni akarja, Pista felemelte fokosát, de oly szerencsétlenül, hogy az, Julcsa szemé-lyesítője homlokát érte, ki mindjárt elájult. A zavar nagy lett. Arányi rendező rögtön a színpadra ugrott, a közönség köréből vizet, ecetet, orvost kérvén. Arday Ida kisasszonyt felemelték, arca vérről volt boritva; a színészek és a közönség megrémülve meredten nézték a tragediát. Csakhamar elősietett dr. Deák Mihály m. kir. honvédfőorvos, a sebet megvizsgálta s bekötö. Eközben a megrémült anya sikoltva rohant leányához. A közönség körében a nagy zavar még nagyobb lett, mert Otto Irén és Nagy Gizella k. a. e jelenetre rosszul lettek s jobbra-balra ájul-doztak úgy, hogy azokat hazá kellett szállítani. Arányi ur e közben ismét kilépett a színpadra s értesíté a közönséget, hogy Arday Ilka k. a. meg-sértülvén, az előadást befejezni nem lehet. De a fel-igazgatót közönség csak akkor távozott, mikor dr. Deák ur kijelenté, hogy a seb nem veszélyes s a közönség kedvencét egy-két nap mulva újra üdvözölheti a színpadon.

— **A népszínműi pályázat** nyertese Kóródy Péter, szerdán reggel édesanyja látogatására Lát-rányba (Somogy megye) utazott. Boglárón szállt le a vasutról, hogy haladjon tovább. Ez állomáson, havá csütörtök délben érkezett, számos ismerőse, tisztelője és édesanyja fogadta a pályanyertes szer-zőt. Aigner ügyvéd a tisztelgők-életlen lelkes beszé-det intézett Kóródyhoz, s örömet fejezte ki a fel-lett, hogy a pályadíjat Somogy megye szülöttje nyerte meg. A beszéd végzetével díszes koszorút nyújtott át. Kóródy úgy el volt érzékenyülve, hogy szólni se tudott, s némán ölelte keblére anyját. Ezután Bosnyák Gusztáv földbirtokosnál diszlakoma volt száz teritékkel. Kívánjuk a fiatal drámaíró ér-dekében, hogy ez az anteczipált dicsőség ne mér-rise ki elő-e azt a tetszést, melyet műve bizony-nyal megérdemel. Az igazat megvallva, ezeket a gloriifikálásokat egy kissé korának tartjuk, melyek csak árthatnak a fiatal tehetségeknek.

— **Bányeinél** a napokban Szatmárt vendég-szerepelt. Négyszer lépett fel: „Kisasszony felesé-gem“, „Bocaccio“, „Nótás Kata“ és „Gyórfé-Gi-roflá“-ban, mely előadás egyszerűen mind jutalomjátéka volt. A közönség mindannyiszor nagyszerű ovaczi-

Megbizások tára.

Bényei István szinigazgató keres:
egy karmestert. Ajánlkozók forduljanak hozzá Kecskemétre.

Temesváry Lajos szinigazgató keres:
egy karmestert. Rögton elfogadtatik.

Ajánlkozók:

Kardalnok, (tenorprim) és segédszínész. Segéd szende. Soubrett. Sógó. Kardalnok bass I. Segéd apa 35—40 ft gagera. Kardalnok bass II. neje sopran II. Betanult opera és operette kardalnok bass I. rögton mehet előleg és utiköltség kézhezvévése után.

Virágvasárnaptól elszerződhetik: Egy operette-buffó és népsziműénekes, szükség esetén karmester és rendező is.

Egy szerelmes színész.
Egy operette tenor és népszimű-énekes.
Egy jó opera- és operette énekes gazdag repertoírral.

Egy szinlapoztató, kellékes és segédszínész.

A legközelebbi népszimű pályázaton dícséretben részesült művek:

„Sviháka” népszimű 3 felv. Irta Follinus Aurél. Zenéjét: Müller Ottó, a győri színház karnagya. Jogdíja 20 ft. Megrendelhető a szerzőnél Győrött.

„A becsület szegénye” népszimű 3 felv. Irta Makróczy János. Megszerezni óhajtok forduljanak a szerzőhöz Aradra.

„Hajnalka” népszimű 3 felv. Irta Vedress Gyula. Megrendelések a szerző neve alatt Pécsre a színházhoz intézendők.

Eladandó sziművek:

„A szegény arszlánnó, szimű 5 felvonásban Augier Emiltől. Fordította Haray Sándor, színész. Ára másolással együtt 10 ft. Kapható a fordítónál Szabadkán.

„Az elveszett fiúk” kaliforniai életkép 4 felv. Irta: Bret Harte. Ára 13 ft.

„Fiam nagyon ostoba” vigj. 3 felv. Ára 10 ft. Mindkettőt fordította: Follinus Aurél Győrött.

Felvilágosítás!

A szerződéses körüli eljárásunkat illetőleg tudatjuk, hogy mi nem kötünk közvetlenül szerződéseket az igazgató urak és tagokkal, hanem az illető ajánlkozó szakmáját hirdetjük e rovatban s ezért, illetve a *nyilvántartásért* fizet az illető színész vagy házaspár 30 ft. Mert az nem kívánható tőlünk, hogy minden szerződéses díj nélkül, leveleket váltunk az igazgató és a szerződő fél közt, s a mellett a *postaköltségeket* is mi viseljük. Az ajánlkozásokat mi levélileg is tudatjuk az igazgató urakkal ugyszintén a gage feltételeket is; ajánlatunk folytatn kötetnek meg aztán a szerződések *közvetlenül az igazgatóval*. Eddigél már többen elszerződtek általunk. A *nyilvántartási díj, bélyegeken is beküldhető*. — *Az eladandó sziművek* ajánlása ha négy sornál többre nem terjed, egyszeri kölés, 30 kr. háromsoriért 70 kr. fizetendő. A *díjak előre beküldendők*.
Kassa, 1880. jan. 31.

A kiadóhivatal.

Állandó rovat.

Kormányengedéllyel bíró szinigazgatók jelenlegi állomásai.

Aradi Gerő Szeged. — Aradi társulat Arad. Balog Alajos Csáktornya. — Bényei István Kecskemét. — Beödy Gábor Győr. — Csáby Imre Delta. (Temesmegye) — Csóka Sándor Pécs. — Fáy János és Kárpáthy György Szent-Gothárd. — Gáspár Jenő Halászi (Mosonmegye.) — Hubay Gusztáv Ipoly-ság. — Károlyi Lajos Sz. Fehérvárt. — Homokay László Török-Szt.-Miklós. — Jakab Lajos Selmeczbánya. — Kétszery József Putnok. — Kőszeghy Endre Jász-Apáti. — Krescsányi Ignác Kassa. — Kuthy Béla Szatmár. — Mándoki Béla Debrecen. — Miklóssy Gyula Miskolcz. — Némethy György Sárospatak. — Nagy Mihályné Baja és B.-Almás. — Szabó Antal Torda. — Szegedi Mihály Világos (Aradmegye.) — Szupa Andor Fogaras. — Szuper Károly Szigetvár. — Temesváry Lajos Szabadka. — Várady Ferencz Deés. — Várnay Fábán Szilágy-Somlyó. — Völgyi György Nyitra.

Társulatok névsora.

Várady Ferencz szintársulata:

Barua Andor, Bérczyné Viktoria, Bérczi Miksa, Egri Géza, Faludi Andor, Gaál Sándor, Kovács Béláné, Sándor Emil, Láng József, Szép József, Hegyi István, Sándorné Antonia, Lángné Anna, Veszprémi Gyula, Várady Ferencz, Várady Dezső, Váradyné Emília, Veszpréminé Julia, Várady Róza, Tóth Etelka, Várady Emma, Zöldiné Berta.

Fáy János és Kárpáthy György szintársulata:

Fáy János, Kárpáthy György, Jámory György, Sziklay János, Németh Andor, Hegedüs Béla, Péchy Győző, Fülöp Albert, Fáyné Nelli, Kárpáthy Róza, Fáy Mariska, Sipos Luiza, Tornainé Farkas Eszter, Sziklayné Sári Etel.

Csáby Imre társulata:

Erszényes István, Erszényesné M. Julia, Szoboszlay M. Imre, Miskolczy László, Kiss Lajos, Koronkay Róza, Szász L. Luiza, Gyárfás Pepi, Szalay Benő, Szalayné Teréz, Bácskay M. Nándor, Bácskayné H. Karolin, Markó Gábor, Markóné Huszti Matild, Csáby Imre, Csábyné Ribiczey Katalin, Keleti E. Márton

Szegedy Mihály társulata:

Pethő Jenő, ifj. Károlyi Lajos, Kiss Sándor, Szilágyi Gedeon, Szabó Gábor, Kovásznai Akos, Garay Ferencz, Szilasi K. Lajos, Szegediné Péterfy Eliz, K. Nagy Róza, (megvált a társulattól) Szilágyi L. Mari, Primusz. Pataki Irma, Závodszy Mari, Eöri Józsefné, Koós Mari, Andrászi Karolin.

Kétszery József szintársulata, a napokban kétéfélé oszlován, nem tudhatjuk, kik maradtak Kétszerynél. Közöljük az egész személyzetet, a mint az, hozzákn beküldtet a létszám kimutatása végett:

Kétszery József, Kétszeryné Anna, Ságihyéné Anna, Szerémfalvi Béla, Füzesséry Gyula, Mátyási József, Bodnár Sándor, Bodnárné Ilka, Ince Lajos, Győre Alajos, Réthy László, Irsai Zsigmond, Szemesi István, Szigethy Géza, Acs Irma, Szigethyéné Henriette, Szegedi K. Janka, Szemesiné Julia, Jámoryné Anna.

Ez idő szerint tehát a budapesti nemzeti- és népszínház, valamint a kolozsvári nemzeti színház tagjait ide nem értve, összesen 825 tagot számlál a vidéki színészet.

ökkel fogadta és óriási tapsviharban fejezte ki régi kedvenceire iránti tisztelet és szeretetét.

— **A bajai szintársulat** egyrésze a színteremben tartandó bálók miatt, kedden B.-Almásra rándult, honnét csak hamvazó szerdán szándékozik Bajára visszatérni.

— **Petőfi-erekle.** Szavahihető embertől vesztük azt az értesítést, hogy Kétszery József rosnói szinigazgató egy szerepkönyvet őriz, melynek lapjait Petőfi Sándor kézírása teszi érdekessé. E könyv egy szindarabot tartalmaz, melyet a nagy költő, színész korában „körmögötet” a most már megsárgult lapokra.

— **Szabadkán** Bártfainé jutalomjátékán 166 ft összes jövedeleme volt, a mi, tekintve, hogy farsang évadjában mindenütt gyengébb meg a társulatnak, szép jövedelemnek mondható. Az énekes primadonnának, Nagy Julesának, mint nekünk írják, csak 8 fittal volt nagyobb jövedelme. Tudósítónk még fölemlíti, hogy Bártfainé elé, kiléptekor, tapsvihar közt, két nagy és igen értékes szalagokkal díszített koszorút bocsátottak le a zsinórpadláról. Az egyikkel a tanítónképezele növendékei, a másikkal a szabadkai ifjuság tisztelte meg. Végül megemlíti leveleznők, hogy a „Szabadkai Ellenőr” színi referense tollát nem az igazság vezeti, hanem az önérdék.

— **Szathmarról** a következő sorokat vetjük: T. szerkesztő ur! Beesés lapjának január 18-án kelt számának hasabjain olvasom aggodalmas kifejezését helyzetünk felett. Tény az, hogy mitűn Szathmár megye statisztikai kimutatása szerint, az inséges megyék között harmadik helyen áll, ma nem látogatják oly szorgalommal a színházat, mint tavaly. Az aktiák pedig csak addig állottak rossz lábón, míg a társulat nagy gages, de könnyen nélkülözhető felesleges tagvából állt. Mihalovics Pál, Bács Károly, Kolozsváry József, Rónay Karola, valamint Liptay Laura eltávozását a közönség legkevésbé sem sanyli, bizonyítják ez állítomat a folyton telt házak. Különb az eltávoztakat a mennyiben szükség volt, új tagok szerződötték, kik daczára kisebb gagejuknak, a közönség igényeinek jobban megfelelnek. — Abday Sándor helyzete nem oly nyomasztó, mint az e lapokban jelezte volt.

Szerkesztői üzenetek.

— E. O. F. urnak Bécs. A lapokat kívánata szerint küldtük el. — M. J. urnak Arad. Gratulálunk. Csak előre kitértás, türelem és szorgalom, meghozza a maga gyümölcsét. A cikket elfogadjuk.

— Dobsinára. Ittünk több helyre, ha elfogadható ajánlat kelt tudatjuk; a nyilvántartási díjt kérjük beküldeni, helyegben is elfogadjuk. X. A rosnói ezifira dolgozat jövő számnak hozni fogja s akkor majd mi is hozzászólunk. Most elhalasztottuk, mert szükségünk van a másik fél meghallgatására is. — Goldberger A. V. Budapest. A lapot megindítottuk. A leveleken közölteket köszönettel vesszük. A kívánt lapokat postára tettük. — Szegedre. Az oly leveleznők többé nem hiszünk, ki egyszer már feleltett bennünket. — P. J. urnak Deés. A pénzt még most sem kaptuk meg. Levelező lapunkra választ vagy a esomag visszaküldését kérjük. — P. L. k. a. nak Budapest. Kérjük mások berentesítési levelet, mert a saját érdekében küldött levelet, némes kedvű 10 kr. kidobásával megváltani. Tartalma nem érdekel meg az enliést. — Szegszárdy Péter urnak. A „Nyiltéri” közleményeknek nem léven barátja, figyelmeztetjük őnt, hogy Kassan Mészáros Mihálynál két év előtt hátrahagyott adósságot törlesztési s ebbeli szándékat velünk jövő pentekig tudatni el ne mullassza, ellenkez esetben az önr vonatkozó beküldött nyiltéri közleményt közze tessük.

H I R D E T É S E K.

Figyelemre méltó nagyhatalmú szimű!

Luther Márton, a reformáció apostola.

Látványos történeti szimű XI képben. Irta: Makróczy János.

A képek ezime: I-ső kép: „A szent zsbivásár.” II. „A kirekesztés.” III. „A bulla elégetése.” IV. „Frigyos a böics.” V. „Erős várunk nekünk az isten.” VI. „A dicső tanuságtétel.” VII. „A szentezők banditái.” VIII. „Egyházi armányok.” IX. „Az önfeláldozók.” X. „A templomfosztogatók.” XI. „A reformátor.”

Személyek:

1. V-ik Károly, Spanyol, Nápoly, Német, alföld királya, német római császár.	10. Gróf Stallberg-Venigrode.	24. Luther János, bányász (Dr. Luther
2. Brandenburgi Albrecht örgróf, halberstadti püspök, magdeburgi érsek és választófejedelmek.	11. Gróf Taubenheim.	25. Lindemann Margit, neje M. szülei.
3. III-ik Frigyos, „a böics”, Szászország választófejedelme, a német birodalom kormányzója.	12. Daiberg Károly.	26. Herman, Luther Márton segédje.
4. I-ső, Joachim, Brandenburg választófejedelme, a fejedelmek Nestora.	13. Baumgärtner Ferencz. } lovagok.	27. Theobald, Luther Márton famulusa.
5. Erich, Braunschweig hercege.	14. Siekingen Ferencz.	28. Tetzel János, pirnai barát, Szászország inquisitora, bucsulevél kereskedő.
6. György a „szakállas”, Szászország hercege.	15. Sturm Gáspárd, herold.	29. Fugger János, augsburgi fűszer- és bucsulevél kereskedő.
7. Brandenburgi Albrecht, porosz örgróf és a németrend főmestere.	16. Aleander bibornok, pápai követ.	30. Schenk, kóbor lovag.
8. Pappenheim, birodalmi örökös fődvárnag.	17. Emszer Hieronimus, apostoli helyettes: György szász herceg titkára.	31. A szent-ágostoni szerzet gvardiánja.
9. Frundsberg György, tiroli kormányzó.	18. Du Bosszu, V. Károly bohóca.	32. Klára, fejedelemlé.
	19. Dr. Spalatín György, a „böics Frigyos” titkára és udvari papja.	33. Bóra Katalin
	20. Dr. Eek, a trieri érsek képviselője, a bir. gyűlés egyházi elnöke.	34. Staupitz Magdolna, } apézák.
	21. Dr. Luther Márton, a biblia tanára.	35. Spány herold.
	22. Mester Mellanhton Filöp, a classiens nyelvek tanára.	36. Marco, olasz bandita.
	23. Dr. Rotterdami Erasmus Desiderius.	37. Lázadók hadnagya.
		Lázadó pörök. Rendörök. Díjak. Apézák. Barátok. Spanyol és német testőrök, stb.

A fentebbi mű jogdíja 15 ft. szerepekkel együtt 20 ft. A darabban előforduló nagyobb szerepek arczképei is megrendelhetők a szerzőnél Aradon, színháznál. Kisebb társulatoknál könnyen kiosztható.

Scharf F. János gyorsrajznomása Kassán.

Poudre de Serail.

Blaháné Louiza művésznő kedvenc arczpora.

Ezen arczpor, vegytanilag tökéletesítve, minden ártalmas szerzőkelt mentes és oly kitűnő tulajdonságokat egyesít, hogy minden eddig a kül- és belföldön készített porokat sokszorosan felül sülja; ugynevé federeje az arcot az időjárás kelemetlen befolyásától megóvja, az arcnak és a testszínek ifjú és természetes színezetet kölcsönöz, ugy, hogy a legteljesebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitűnő bátasáért Blaháné Louiza asszonyosság következő sorokkal tüntette ki:

Tiszt. Müller J. L., ezeltől Vadász Ferencz özv. utóda, illatszerezés urnak Budapest.

A Poudre de Serail, melyet ön feltalált, valóban kitűnő és nemében páratlan, mert nemcsak az arcon láthatatlan és tartós, de egyszerismind rendes használatnál ártalmatlanság által az arczra oly különös jótékony hatást gyakorol, a minőt még eddig semmiféle arczpornál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságáért jövöben mint kedvenc arczporomat kihasználás fogom használni, és meg vagyok győződve, hogy felülmúlhatatlan jószágért általános elismerésnek fog örvendeni.

Blaha Louiza.

Minden dohoz POUDRE DE SERAIL, a mellékelt bejegyzett védjegyvel van ellátva, 60 kr. és 1 ft. dobozokban; valódi minőségben csupán a feltalálónál Müller J. L., ezeltől Vadász Ferencz özv. utóda illatszerezés, a Virág-áruháznál, Budapest, koronaherceg-utca 2. szám kapható.

Színpadai festékek legnagyobb választékban kaphatók. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

